

Klasyfikacja gmin wiejskich województwa mazowieckiego ze względu na nasilenie barier demograficznych i społeczno-gospodarczych (IERiGŻ-PIB)

Autor opracowania:

Kamila Tomaszewska

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej

– Państwowy Instytut Badawczy

W opracowaniu pt. „Klasyfikacja gmin wiejskich województwa mazowieckiego ze względu na nasilenie barier demograficznych i społeczno-gospodarczych” dokonano klasyfikacji 226 gmin wiejskich województwa mazowieckiego, uwzględniając w niej wszystkie jednostki, które w 2021 roku miały status gminy wiejskiej. Klasyfikację przeprowadzono na podstawie 23 wskaźników określających nasilenie barier demograficznych i społeczno-gospodarczych w poszczególnych gminach oraz zmiany poziomu tych wskaźników w latach 2004-2019. Do podziału gmin na grupy zróżnicowane pod względem nasilenia wymienionych barier wykorzystano metodę Hellwiga oraz przeprowadzono analizę skupień przy pomocy metody k-średnich. Materiał empiryczny do obliczenia wskaźników określających stan i zmiany sytuacji demograficznej i społeczno-gospodarczej w gminach stanowiły dane pozyskane z Banku Danych Lokalnych GUS.

W wyniku analizy ustalono, że najbardziej logicznie uzasadniony jest podział gmin wiejskich województwa mazowieckiego na 3 grupy zróżnicowane pod względem nasilenia barier demograficznych i społeczno-gospodarczych:

- Liderzy rozwoju społeczno-gospodarczego – grupa 19 gmin, w której pojawiło się najmniejsze nasilenie występowania barier rozwoju demograficznego i społeczno-gospodarczego
- Gminy o wysokim poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego – grupa 74 gmin, w której nasilenie demograficznych, społecznych i gospodarczych barier rozwoju było na średnim poziomie.
- Gminy o niskim poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego – grupa 133 gmin o niskim poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego.

Przeprowadzenie klasyfikacji gmin wiejskich biorące pod uwagę nasilenie barier demograficznych i społeczno-gospodarczych może być użyteczne w procesie podejmowania decyzji przez władze regionalne oraz lokalne względem dalszego rozwoju obszarów wiejskich. Innego podejścia i innego zakresu instrumentów polityki regionalnej i lokalnej wymagają gminy o niewielkim nasileniu występowania powyższych barier, a innego jednostki, w którym te bariery silnie spowalniają dalszy rozwój. Klasyfikacja gmin może ułatwić podjęcie decyzji związanej z efektywnością wykorzystania środków publicznych. Dotyczy to przede wszystkim władz regionalnych, które muszą zdecydować czy wsparcie publiczne powinno być adresowane do jednostek najlepiej rozwiniętych, które w zasadzie gwarantują efektywne wykorzystanie tych środków. Drugą opcją jest wsparcie jednostek najsłabszych w celu przyspieszenia ich dalszego rozwoju, co niesie jednak ze sobą większe ryzyko nieefektywnego wykorzystania środków publicznych. Istnieje również trzecia opcja – określenia i wspierania określonych sektorów gospodarki lokalnej, tj. specjalizacji.

Podział gmin wiejskich woj. mazowieckiego na 3 grupy zróżnicowane pod względem nasilenia barier demograficznych i społeczno-gospodarczych prezentuje Rycina Klasyfikacja gmin wiejskich woj. mazowieckiego.

Rycina Klasyfikacja gmin wiejskich woj. mazowieckiego

